

TRIBUNA

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an ..... 20 cor.
pe 1/2 an ..... 10 cor.
pe 1/4 an ..... 5 cor.
pe o lună ..... 2 cor.
N-ri de Duminecă pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERȚIUNILE:
de un șir garnos: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a 3-a
oară 8 b. de fiecare publicație.

Atât abonamentele, cât și inserțiile,
sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru orna și comenzi

Scrisori neîncasate nu se primesc.

Asupra limbei noastre.

Religiunea și limba, sunt cei mai prețuiți doi factori care concurează la menținerea popoarelor. Faptul că mai multe popoare pot avea aceeași religie, face ca limba să devie chiar cel mai important factor de coeziune socială, altfel zis cea mai puternică legătură socială dintre frații aceluiaș popor. Dacă Românii ș'au păstrat neatinsă naționalitatea, dacă frânturile neamului Românesc au găsit mijlocul de a trăi românește în mijlocul oceanului de seminții străine, apoi această posibilitate nu a fost realizată de cât prin devotamentul neadormit al preoților noștri care ne-au păstrat cele două comori naționale: credința și limba. Diplomația rusească — care are în program absorbirea tuturor elementelor ortodoxe, tendință ascunsă sub fățărnicia unei pretinse apărări a ortodoxismului —, diplomația rusească așa de lacomă și aprigă, constituie un fel de sabie a lui Damocles suspendată asupra națiunii românești. Impotriiva cuceririi lente a Rusiei neputând lupta cu puternica noastră armă de apărare religioasă, nu ne rămâne decât să opunem perfidei dragoste Rusești, nobila noastră limbă. *Limba e deci pentru noi, fortul de rezistență supremă, fortul Românișmului.* În vremurile de restriște, de rezmeriță din îndepărtatul nostru trecut ne am folosit de munți ca de niște cetățui nu numai neînvinse dar neatacabile; strămoșii trăiau ca

melcii: erau vremile bune, eșeau din munți, se deschirau în câmpie, venea urgia năvălirilor, intrau în munți, în găoacea din care nime nu-i mai putea scoate. Azi s'au schimbat vremurile: gospodăria noastră s'a întins în câmpii, a prins acolo rădăcinile puternice ale proprietăților de tot soiul; ușor de înțeles dar că nu ne mai putem refugia ca în vremile de demult în munți căci făcând-o am pierde rezultatul muncii și culturile noastre seculare.

Diferitele instituții sociale, construcțiunile și așezămintele de tot soiul fiind însăși concretizarea activității noastre ca popor civilizat, nu putem renunța la ele fără a rupe firul vieții culturale, alt-fel zis, nu ne mai putem retrage ca odinioară în munți — afară doar de cazuri extreme. Cetățuia în care ne-am adăpostit altă-dată e prea mică azi pentru a ne întoarce în ea... Trebuie să ne apărăm deci cu alte mijloace, trebuie să găsim un scut mai larg și mai puternic, un fort care să ne adăpostească pe noi și gospodăria noastră... iar acest fort nu poate fi de cât limba.

Lucrul acesta e atât de adevărat încât putem constata la fie-care pas o legătură indestructibilă între vitalitatea noastră ca popor și gradul de propășire al limbei.

Așa de-o pildă: elementul românesc din Transilvania care grăește o limbă mult mai bogată și mai luminoasă ca cel din munții Pindului, e și mult mai trainic, mai

conștiut de sine și de menirea sa. În patria liberă nimic n'a zugrăvit mai bine țaria sau slăbiciunea vieții naționale de cât vitalitatea limbei: liberi, Românii au vorbit românește, sub fanarioții grecești... Simptomul sigur al unei vieți de stat sănătoasă e limba națională stăpânind toată intelctualitatea țarei.

În rezumat: focarul de naționalism e astăzi limba. Așa fiind lucrurile, chestiunea limbei românești trebuie să fie pentru noi *marea chestiune, chestiunea vitală, chestiunea de apărare personală și națională.*

De îndată însă ce recunoaștem limbei marea ei însemnătate, suntem ținuți a o aduce în discuție și anume privind-o din toate perspectivele, din cea istorică, din cea fonetică, din cea sintactică etc.

Articolul de față merită a lămuri tuturor importanța chestiunii limbei românești pentru noi, se înțelege dela sine că nu poate da amănuntelor dezvoltarea pe care o merită. Rostul său e doar acesta: să cheme luarea aminte a tuturor asupra primei condițiuni ce ni-se impune nouă Românilor ca un *sine qua non* al existenței, ca individualitate etnică, și aceasta a făcut-o

Prin urmare discuția e deschisă și n'avem de cât un dor: să fie rodnică și generală.

Curiozități.

Un cetitor sărguincios de gazete a făcut statistica pierderilor în războiul ruso-japonez, și a ajuns la rezultatul uimitor, că Japonezii numai la Port-Arthur au pierdut mai bine de 100.000 morți! Uimitor rezultat, constatat fiind că toată oștirea japoneză ce ține împresurată această cetate de mare, nu atinge numărul de 50.000! Ear dacă ar fi să dai crezământ știrilor despre pierderile suferite în celelalte lupte, războiul de mult ar fi terminat, căci n'ar mai fi cine să se bată; n'ar mai fi nici Ruși, dar n'ar mai fi nici Japonezi.

Mai ales pe la începutul războiului, gazetele scriau mereu că în cutare, ba în cutare luptă au căzut 10.000 mi. Tot numai 10.000, nici odată mai mulți sau mai puțin.

După multă bătăie de cap, un gazetar a dat pe urmă de cheia acestei curiozități.

Știrile despre luptele dintre Ruși și Japonezi, corespondenții gazetelor din Europa le primesc dela Chinezi. În limba chineză 10.000 înseamnă *uan*. Poporul însă cuvântul *uan* îl folosește de câte ori vrea să semnaleze o mulțime mai mare, nehotărâtă. Pentru popor *uan* poate să însemne 100, 200, 1000 cu un cuvânt: *foarte mulți*. Gazetarii europeni nu cunoșteau varianta asta de înțeles al cuvântului, ci-l traduceau așa cum îl știau folosit în limba literară: 10.000.

Eată de ce cădeau la Port-Arthur tot mereu câte 10.000 de morți!

De multe-ori încetățenirea unei traduceri — greșite de altminteri — se face pe neștiute. E în dansul francez cadrul o figură ce-i zic românește „*frumosul damelor*” și „*simplul frumos*”. Numirea franceză e „*chaîne des dames*”, lanțul damelor...

Cum am ajuns să facem din *chaîne-lanț* — frumos? Cuvântul francez, înțeles de o minoritate disparentă, mai ales la noi aști de dincoace, samănă cu nemțescul *Schön*. Ambele se pronunță aproape în același chip. *Schön* înseamnă frumos, și așa din *chaîne* am făcut *Schön* și apoi *frumos damelor*.

Tot cam așa o sfeccliseră prin anii 70 ai veacului trecut, gazetarii italieni. Vaporul german *Freiherr von Stein* suferise naufragiu în apropierea țărmurilor Franciei. Raportorii francezi depeșează catastrofa asta gazetelor, și cum aveau obiceiul — rău — să traducă și numele (din *Kreuzzeitung*, spre pildă, făceau *Gazette de la Croix*), din *Stein* au făcut *Pierre*.

Gazetele din Italia reproducând știrea, la rîndul lor traduc și ei numele, dar fiindcă *Pierre* franțuzește înseamnă *piatră*, și în același timp și *Petru*, ear *piatră* ca nume n'avea nici un înțeles, l'au tradus cu *Pietro*, ear o gazetă catolică l'a mai gratificat și cu epitetul de sfânt...

Așa a devenit *Freiherr von Stein* — *San Pietro, Sfântul Petru*.

Mania de-a traduce și de-a aplica la cuvinte străine regulile fonetice ale limbii proprii, o au și Englezii.

Cu prilejul conferinței dela Berlin (1878) când s'au regulat raporturile politice ale statelor din Balcan, ambasadorul Engliterei expri-

mase în ceva chestie mai importantă temerile sale.

— Rezolvirea în senzul acesta ușor poate să devină un nou *chezös belai*.

Chezös belai?

N'a fost între diplomați unul care să fi înțeles cuvintele aceste pline de taină. Și ce voise să spună fiul lui Albion? *Casus belli*... dar îl cetise cum se cetește englezește! e în loc de *a*, ai în loc de *i*.

Și confrății noștri maghiari? Sunt nenumărate schimonosirile, — mai cu voce, mai fără voce, — ale numelor românești. Mai lunile trecute, din *Apostol Margariț*, apărătorul intereselor românești din Macedonia, făcuseră *Margarit Vajda*. Din *Rusalion* (ac *Pünkösöd*, din *Pasc* — *Husvét*).

Și nu e lucru rar, că spre pildă o ci ație ce-i sună lui *Rusalion Iuon*, umbliă lunii întregi din sat în sat și nu se poate imanua, pentru-că nicăiri nu pot să dea de — *Pünkösdi János*.

Pe când însă motivele de eari se conduc gazetarii francezi și italieni sunt de natură pur informativă, motivele gazetarilor maghiari sunt de natură de tot deosebită...

Tisza Pișta s'a pus acum să maghiarizeze numele comunelor, carii „au sunet străin”. Nu de mult se maghiarizase comuna șvabească din com. Baci: *Bresztovacz*.

În Maiu apăru în foaia oficioasă numirea nouă: *Szibereg*.

Șvabiî rămân încântați.

— Izt ham'mer a schöna Nama... Izt hasen mer nit Bresztovacz, izt hasen mer guat svabisch Silbereck.

Cronicar.

Din Bihor.

I.

in timpul din urmă niște, prostituții ai condeiului așa porecliți socialiști au ridicat din nou atac contra P. S. Sale Episcopului Dr. Demetriu Radu, pe cuvântul, că pe lângă toate ordinațiunile ministeriale n'ar fi conces pășunatul în pădurile domeniului episcopesc, și că astfel, pe timpul secetei celei mari, ar fi lăsat să se pustiască vitele oamenilor imprăștiați pe teritoriul aceluia întins domeniu.

Față de aceste atacuri, ba adevărate înjurături vrednice nu de oameni cari poartă peana, ci de cei ce bat potcoave la gara corturilor, voese a da unele deslușiri cu date luate dela cancelaria dominiului din Beiuș, de unde se pot avea înecă deslușiri și mai amănunțite.

Prostituții din cestiune, ca de regulă, mai mult ori mai puțin pericunauți, ș'au făcut atacurile. cum înșiși au spus, pe b. sa unei scrisori publicate de un preot român, greco-oriental, din părțile Vașcoului. Se știe însă că pădurile din părțile acele aparțin domeniului episcopesc român. cat. de Oradea-Mare și numai în măsură mică și în depărtare considerabilă domeniului episcopesc român. Prin urmare „tânguirile“, chiar dacă ar fi întemeiate, numai pe de departe, și numai în locul al doilea s'ar fi putut ridica în contra P. S. Sale Episcopului Radu.

Să privim însă drept în fața lucrurilor, spre a nu se crede, că voese a ocoli chestiunea.

Concesiunea ministerială de sub întrebare s'a dat către comisiunile silvanale ale comitatelor administrative comitatense, iar nu către posesorii singuratici de păduri.

Prin aceea ministrul de agricultură, autorizează comisiunile silvanale, ca între marginile posibilității — a megenghetőség határáig — după cererile posesorilor de păduri și pe baza opiniunilor date de inspectoratele silvanale regești, sub durata secetei, să concedă folosirea pădurilor de sub opritură, pentru suplinirea lipsei de nutreț, prin pășunat, prin adunarea ierbei și prin facerea frunzarului, unde acesta ar fi în uz; dar bine înțeles, numai întru cât, prin toate aceste, nu s'ar periclita conservarea pădurilor și manipularea rațională a acelor. Va să zică, ministrul a intenționat, precum și spune apriat, ajutorarea posibilă a oamenilor, fără de a se periclită și păgubi pădurile și respective plantațiunile tinere, ordonate prin lege a se face și îngriji sub grele pedepse.

E bine, Episcopul Radu încă înainte de ieșirea acestei concesiuni ministeriale, în vederea secetei ce se începuse, a dat ordin organelor administrațiunii sale dominiiale, ca nimica din ceea-ce, între marginile legii înțelese cu bunăvoință, ar fi fost cu putință a se face, să nu se cruțe pentru ajutorarea poporului la pășunat. Ear după-ce a luat cunoștință din ziare despre aceea concesiune, Episcopul cu cuvinte și mai mari a repetat ordinul dat. Și astfel, ori unde i-s'a făcut cerere, și restricțiunile legii, precum și cele înșirate în ordinațiunea ministerială, a permis, a dat concesiune de pășunare în opritură. În chipul acesta peste 2000 de iugere catastrale din pădurile, dominiiale, ținute sub opritură, au fost slobozite pășunatului, bunăoară în hotarele comunelor. Șoim Remetea, Meziad, Fiziș, Lebești, Brădet etc. Acolo însă unde nici dispozițiunile legii, nici favorul concesiunii ministeriale n'au permis pășunatul, Episcopul, pe lângă toată bunăvoința ce ar fi avut-o, n'a putut împlini cererile oamenilor, căci s'ar fi expus nu numai la pedepsele cele aspre ale legii, ci ș'ar fi cauzat și pagube mari, prin nimicirea plantațiunilor tinere, cari nici de departe n'ar fi fost în proporție cu folosul ce l'ar fi avut oamenii din pășunat. Cu atât mai virtuos este a se ac-

centua aceasta, ca cât seceta în privința pășunatelor din aceste părți muntoase, n'a fost așa de aspră în urmări ca și jos la șesul pustelor.

Pentru-că la munte și mai virtuos prin precuțiile pădurilor tot mereu au avut ce paște vitele. Un singur caz foarte deplorabil s'a ivit în comuna Cusiș, unde oamenii, amăgiți de niște agitatori, cari le-au spus că ministerul ar fi slobozit fără de nici o deosebire toate opriturile, fără de a face vre-o cerere, fără de a-și lua osteneala de a trimite și vitele mai mărunt sus la munte, unde aveau pășunat, cu de-a sine putere le-au mână într'o plantațiune foarte tineră de pădure situată în hotarul comunei vecine și din trei sute de jugere de pădure au devastat și pustit cu desăvârșire mai bine de jumătate. Pădurarii domini li dela început, și organele administrative îndată ce au fost avisate, conform legii, îndăgar i-au făcut atenți asupra urmărilor, căci ei tot n'au voit să înțeleagă; numai tactului deosebit desfășurat din partea ambelor acestor organe este a se mulțumi, că s'a putut încunjuța vătura de sânge în aceea comună. Și totuși atunci când se vor croi pedepsele legale din partea forurilor judecătorești peste acești nen-rociți, poate că iarăși nu vor lipsi scribleri, cari să atace pe Episcopul strămtorat de o parte de asprimele legii silvanale, iar de alta de volnicia celor ce s'au lăsat cu atâta ușurință a cădea în mregele agitatorilor nemiloși.

Facerea frunzarului încă a conces-o Episcopul gratuit; dar oamenii nu s'au imbulzit a cere și a face așa ceva, nefiind obicinuiți cu adunarea unui astfel de nutreț, și poate și din motiv, că după ploile urmate apoi, au început a se întări speranțele întru ameliorarea pășunatelor numite de iarnă.

Scurt, cestiunea pășunatului în părțile aceste n'a fost așa de îngreunată prin secetă ca jos la șesuri, și apoi, unde numai s'a putut, s'a făcut totul spre ușurarea ei. Mai greu va fi la iarnă, căci fânul a fost puțin și din acest puțin pe alocurea oamenii, ademeniți de prețurile cele mari ce li-s'au oferit, au început a vinde din nutrețul lor. Dacă unii ca aceștia vor striga, că le pier vitele de foame, — după logica scribleriacească — iarăși domeniul va fi tras la răspundere.

Peste tot apoi scriitorul acestor rînduri, sub decursul destul de îndelungat al petrecerii sale la Stân de Vale, a avut ocaziune de a vedea și de a auzi cât de aproape se interesează Episcopul de soartea bieților oameni, cari alergau la el sau pe cari îi întâlnea în excursiunile sale prin munți.

Celora ce se plâneau, că li-a secat izvoarele de pe pășunile ce le țineau, numai decât le permitea a merge cu vitele prin pădure până la alte izvoare, altora le spunea să țină vitele sus la munte până când numai va fi cu putință, și să-și aducă din sat și vitele mărunt, ținând în pășunatele de acasă numai vacile cu lapte. Pe unii îi mângăia într'un chip pe alții în alt chip, agrăind și bune cuvinte lor îndreptându-le. Și aproape lacrimile mi-au dat când după ploii continue de mai multe zile l-am văzut împărțind pâine la o mulțime de oameni, cari se pogorau din munți plouați și amăriți în sufletele lor.

Ca să poți ajuta poporul, trebuie să-și știi simți durerile: și cine altul le-ar ști simți mai bine decât el, care sânge din sângele lui este, decât unul ca și acela din ale cărui buze, în momentul cel mai sârbătoresc al vieții sale, au ieșit însemnatele cuvinte, că întru ridicarea sa din rîndurile umilite ale poporului românesc vede vitalitatea germenului, pe care bruma nu-l ofilește, înghețul nu-l poate omori, un germen nobil, puternic și în stare a se desvolta cu mărire la lumina și căldura razelor binefăcătoare ale culturii creștinești.

Și că în adevăr și simte așa, dovadă este masa studenților prelungită, și ca întrecăt voi

spune, ceea-ce altcum numai din întâmplare și cu greu am putut afla, că în anul acesta peste 25 tineri de pe la diferite școli se bucură de a lui dărnicie, spre a se educa și spre a învăța carte românească.

Din străinătate.

Chestia Cretei. În privința acțiunii politice proiectate de principele George, comisarul superior din Creta se comunica din Atena că în chestiunea anexării, principele ar fi dispus să discute. Cerere pe care ar voi să o adreseze mai multor puteri n'er avea ca scop complectă anexare a Cretei la Grecia, ci în caz de refuz al acestor cereri, să propună unele punte cari să îndrume de-o-cumdată pe calea rezolvirii definitive a acestei cestiuni.

Se zice că propunerea sa va unde la încredințarea administrațiunii Cretei regelui Greciei și ca trupele internaționale să fie înlocuite prin trupe grecești.

Comisarul superior al Cretei s'ar fi prostut astfel de opoziția cretană care nu primește nici o altă soluție a cestiunii decât complectă unire.

Principele a promis că își va da toată osteneala ca să obțină dela Puterile unirea complectă a insulei cu Grecia. Dar dacă din motive de ordin politic internațional scopul nu va putea fi ajuns, el va stărui pentru regularea interimală a chestiunii în sensul de mai sus.

Din Macedonia. Dăm după ziarul „L'Européen“ ce ni-a sosit ieri următorul articol interesant cu privire la atitudinea Grecilor macedoneni față de Aromâni.

Fără îndoială, că nu e nimeni, cât de puțin ar fi în curentul chestiunilor balcanice, care să nu fi auzit vorbindu-se că Bulgarii din Macedonia sunt niște bandiți, că Cuțo-Vlahii sunt trădători sau că toți au „o perfectă conștiință elenică“ sau un cult exclusiv grecesc sau greizat. Nu mai puțin absurd devin insinuațiunile grecești, din care ar reeși o învoială infernală între Români și Bulgarii din Macedonia referitoare la asasinarea Grecilor.

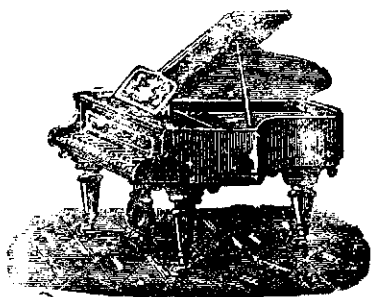
La înmormântarea Cuțo-Vlahului Hristu Dumata; Grecii au inventat fel de fel de neadevăruri pentru cauza lor prea compromisă, de altminterlea aceste detalieri mincinoase au fost desmintite de sora lui Hristu Dumata, Constanțina o curagioasă femeie.

Așa Grecii, ar fi spus, că Hristu Dumata ar fi lăsat cu limbă de moarte să fie îngropat în cimitirul grecesc pe când toți care au fost în momentul morții lui au auzit dorința acestuia de a fi îngropat printre Români lui, de asemenea este fals, că cei doi frați ai lui Dumata ar fi cerut telegrafic că la moartea fratelui lor să officieze un preot grec.

La Moloviște, la Veles și peste tot Grecii se opun la toate înmormântările care nu sunt celebrate de preoții greci, preoții tot atât de sălbatici ca și cei dela Monastir. Tot ei trec sub tăcere incidentul dela Florina, unde au voit a împiedica prin focuri de pușcă și incendiu construcțiunea școlii românești. Nu spun de asemenea nimic referitor la propaganda agenților greci.

De asemenea nu spun, că tot preoții lor blestemă pe cei cari vorbesc limba românească, peste to te ținuturile unde locuiesc Români blestemă și ordonă.

La Monastir și Bayrova, emisarii greci au obținut prin mai bacșisuri, nu de mult timp, împiedicarea copiilor români de a frecuenta școlile românești. Brutele ca să-și poată și mai

Faix Jacques

365

fabricant de piano

strada Batthyányi Nr. 35. acordare de piano

Recomandă atelierul său de piano bine asortat, primește ori ce lucru aparținător acestei branșe precum și

Are în deposit
PIANE

de primul rang fabricate în Viena, în patrie și fabricate proprii, pe cari le vinde cu garanță pe bani și pe lângă prețuri de concurs

Inchiriere de piano cu luna.

bine ajunge scopul, goniră din școală pe inocenții elevi prin izbituri de pumnii.

Sunt numai trei săptămâni dela serbarea patronală a bisericei comunale din Nicopole, când mitropolitul Ioachim al Pelagoniei, însoțit de vre-o două-zeci de haimanale grecești din comitetul terorist, organizează cuvântări contra Românilor. anateiniza pe toți dintre Cuțovlahii cari se declarau de Români pe care „un bun creștin trebuie să-l ocolească“. După ceremonia sfântirei apei (adică după terminarea slujbei), Ioachim a trecut pe dinaintea casei lui Z. Bitaracu, președintele comunității românești din Nicopole. Fruntașul român se afla în pridvorul casei împreună cu familia sa, când văzu pe preotul grec oprindu-se în mijlocul drumului, și anatimizându-l prin gesturi demne de fetișii cei mai primitivi.

Tot acest popă, în Dumineca Tomei după o cuvântare de o violență ne mai pomenită pentru o predică bisericească, a constrâns pe bărbaiți și femeile cari se aflau în biserică de a semna un act ecleziastic prin care se declarau de ortodocși și nu de catolici. Conținutul acestui act este următorul:

„Noi subsemnații Eleno-Vlahii de și vorbim românește și ne zic români, declarăm că suntem Greci adeverați și în consecință rugăm autoritățile competente de a lua măsuri contra acolora cari vin de propagă printre noi alte idei decât afară de cele grecești“. Chiar și Albanezii și Bulgarii cari se găseau în biserică au fost constrânși a semna acest monstruos act pentru a putea eși afară, ignorând ca și Cuțovlahii conținutul actului.

În general, un adevărat terorism pe care episcopii și preoții greci îl exercită asupra sufletelor macedonene și e cu adevărat timpul de a denunța mijloacele fanatice și inchizitoriale prin cari patriarhatul ecumenic din Constantinopol face viața nesuferită ori căruți creștin care refuză să asculte orbește de biserica greacă.

— Circulări emanând dela Patriarh întreg în masele fanatizate această intoleranță cari sunt cauzele de căpetenie a neînțelegerilor și ale turburărilor perpetue cari domnesc în Macedonia.

Elenomania nu mai constă, ca până acum doi sau trei ani, în a rosti cuvinte goale și a dori un vag ideal imposibil, ci în a urmări cu ură și birfiri josnice ori ce energie bulgărească sau românească ce tinde a se manifesta.

Astfel nu mai vedem acum un Clemențeanu, de al căruți filelenism, nu e grec care să nu se fâlească, care să le mai susțină cauza în momentul când ea tocmai perde terenul în Europa. Și n'am mai auzit, în favoarea ei, nici vre un singur cuvânt al lui Waldeck-Rousseau, un alt nume din care fileleniștii și-au făcut un scut de apărare.

În chiar interesul economic al țării lor, Grecii au altceva de făcut decât să se istovească în zadarnice, dacă nu nefaste intrigii, în conflicte nepotrivite de biserică și de idiom. Au destule terenuri lăuntrice în cari să-și cheltuiască exaltarea lor națională atât de vie.

Să dovedească mai întâiu un regim grecesc în Creta și Grecia însăși, este politicește și financiarmente solid și atunci rolul lor va putea să fie efectiv mai târziu când autonomia Macedoniei fiind în sine cucerită, extensiunea autorităților libere va oferi mai multe șanse forței încercate a unor Greci.

Răsboiul ruso-japonez.

Am amintit, că Japonezii cu toată încordarea lor supraomenească n'au reușit să împresoare pe Kuropatkin, pe care însă în schimb l-au bătut, încât zdrobit în aproape nimic, și-a tîrît oasele până la Mukden, unde de altfel n'are de cuget să se oprească, ne fiind acest oraș de fel întărit, și astfel neputându-l o apărare mai eficace. Japonezii de altcum acum nici nu urmăresc cu înverșunare pe fugari, fiind înșiși oboșiți din cale afară în urma luptelor și atacurilor continue de mai mult ca două săptămâni.

Generalisimul Kuropatkin cum se veste alaltă-eri a designat ca loc de concentrare orașul Tieling; o telegramă de eri din Londra însă anunță, că Kuropatkin se va retrage până la Charbin, unde s'ar baricarda în tot chipul posibil.

Dela Port-Arthur vin earăși vești despre o acțiune mai energică a Japonezilor în contra fortăreței, care este mereu bombardată.

Dăm aci următoarele depeșe mai importante:

Londra, 9 Sept. Armata rusă se va concentra la Tienling, a căruți situațiune favorizează rezistență lui Kuropatkin. Mukden este de atare natură, că nu se poate menține lung timp. La Petersburg se crede, că Kuropatkin să va întări în orașul Charbin, care va servi ca nouă bază a operațiunilor. Conform telegramelor sosite din Mukden, armata rusă este concentrată la nord de Mukden. La sud de Mukden la o distanță de 27 kilometri s'au dat noue lupte între ariergarda rusească și trupele de urmărire ale Japonezilor. La 7 Sept. armata lui Kuroki a stat la 43 klm, ear a lui Oku la 32 de calea ferată.

Londra, 9 Sept. Din Petersburg se anunță: Armata rusă este concentrată la Mukden, ariergarda ei se estinde pe un teritoriu aproape de 27 klm. și este în continu contact cu adversarul. *Luptele continuă.*

Londra, 9 Sept. Corespondentul lui „Standard“ a prins vestea din Tokio, că operațiunile lui Kuroki contra Rușilor continuă cu succes, și că adversarul este rău strămtorat. Amănunte nici corespondentul nu știe.

Petersburg, 9 Sept. Nici acum nu sunt stabilite pierderile armatei ruse la Liaoyang, dar rămâne ca sigur, că numărul celor căzuți și vulnerați trece peste 30.000.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 10 Septembrie 1904

— **Aniversarea morții împărătesei regine Elisabeta.** Azi, fiind aniversarea morții împărătesei regine Elisabeta, un parastas s'a servit în catedrală, la care a azistat P. J. Sa Episcopul I. Papp însoțit de membrii Conzistorului.

— **Măria Sa prințul Carol despre graiul românesc.** Multe lucruri bune și frumoase se povestesc despre Măria Sa prințul Carol, lucruri care ne umple sufletul de bucurie și de mari speranțe pentru viitor.

Dându-i-se creștere neașe românească, Măria Sa Prințul Carol își arată cu ori-ce prilej dragostea către neamul românesc, către portul poporului, graiul lui, cântecele lui, religia lui, pentru-că toate îl farmecă: poporul prin bunătatea și vitejia lui, portul prin frumusețea lui răpitoare, graiul prin bărbăția și dulceața lui, cântecele prin duișia lor, religia poporului — în care însuși Măria Sa prințul e hotezat — prin curățenia ei dumnezească!

Cum să nu vază cu drag ori-ce Român pe Măria Sa Prințul Carol, care cu atâta duișie scria la 24 Aprilie 1904 Augustei Sale Mătușe, Maiestății Sale Reginei Elisabeta, despre graiul românesc:

Limba cea mai dragăstoasă,
Cea mai dulce, mai frumoasă,
Limba care o iubesc
Cu tot focul sufletesc:
Este graiul românesc,
Graiul în care se găsesse
Doinele fermecătoare
Și de inimă răpitoare! etc.

Cu câtă putere izbucnește în aceste dragălașe versuri dragostea cea mare ce o are Măria Sa prințul Carol pentru graiul românesc, cel mai dulce, cel mai frumos și cel mai dragăstos dintre toate graiurile pământului!

Doinele cântate în acest dumnezeesc grai i-au răpit sufletul Măriei Sale prințului Carol prin puterea lor fermecătoare, i-au înlăntuit inima de

neamul românesc, pe care-l iubește tot cu dor și cu foc, cum îl iubește și graiul și doinele!

Cum să nu vadă cu drag Românul pe Măria Sa Prințul Carol, care din frageda-i vîrstă își cultivă mintea în graiul poporului român, își încântă sufletul cu fermecătoarele doine ale poporului, care n'au asemuire pe lume!

Să i-a pildă copiii Românilor dela Măria Sa prințul Carol, care ne-a arătat de cu vreme și ne va arăta neconținut, că atunci când îi va veni rîndul să pună pe cap coroana de rege al Românilor, va face să răsune departe către Soare-răsare și Soare-apune, către Mează-zi și Mează-noapte graiul dulce românesc, fermecând cu doinele lui munții și văile, codrii și câmpiile care suspină după ele, de când graiul și cântecele străinului le-au copleșit. („Amic. Tiner.“) *St. N. Bobancu.*

— **La Asociațiune.** Toți aceia cari doresc să aibă bilete de călătorie cu preț redus la adunarea generală a „Asociațiunii“ care se va ținea la 21 Septembrie și urm. în Timișoara, să se adreseze „Asociațiunii“, în Sibiu sau la direcția despărțământului căruia aparțin.

— **Dinstinția unui transilvănean.** Domnul Ignat Mircea, licențiat în drept, unul din proprietarii marelui local: Caru cu bere al fraților Mircea, cum și antreprenorul restaurantului gărei de nord din București, a fost decorat cu Coroana României în gradul de Cavalier.

— **Cununie.** Anunțăm cu osebită plăcere cununia d-soarej Hortense Miclea din Arad cu dl Dr. Livius Ghilezean avocat în Mogoș, ce se va celebra azi la ora 11^{1/2} în catedrala din Arad. Felicitările noastre călduroase!

— **O observare corectă.** Primim următoarele: În zilele de urma gazetele românești s'au grăbit d'a publica numărul stipendiștilor fundațiunii Gojdu.

Sunt de părere că ziaristica noastră ar face bine să publice și numele stipendiștilor precum și starea părinților acestora, pentru că obștea românească are dreptul ca în interesul fundațiunii să censureze și să incunoștințeze reprezentanța fundațiunii Gojdu, dacă unul s'au altul dintre stipendiști se pare că nu merită ajutorul dat.

Avem casuri concrete domnule redactor, din cari se poate vedea că stipendii date la căști-va tineri au fost cheltuieli pentru nimica, fiind acești tineri oameni fără caracter, fără răvna pentru studii și cu puțin foc de iubire pentru neamul lor.

Dacă reprezentanța, care conferă stipendii, ar fi fost incunoștințată despre purtarea acestora, o sumă frumoasă s'ar fi salvat pentru mai demni, pentru studenții săraci, însă sirguincioși și cu o purtare neatacabilă.

Însă cu toate astea și reprezentanța numită e vinovată, pentru-că știut este că se dau stipendii și la tineri, a căror părinți se bucură de o stare materială frumoasă și cari ce funcționari mai naști, ca protopopi, etc. cu o familie de tot mică, sunt în stare a cheltui din a lor pentru creșterea copiilor.

O greșală mai este de amintit, adică modul cum se compune reprezentanța fundațiunii Gojdu. Oamenii cari trăiesc în părți locuite în mare parte de Români, cari zilnic vin în atingere cu poporul nostru și cunosc răcazurile și lipsele nației, poartă natural în sinul lor un interes cu mult mai cald pentru cultura neamului decât aceia, cari șed vecinic în centre străine. Un Serb s'au Berlogia d. e., cari nici la Astra, nici la societatea pentru crearea unui fond de teatru, nici la vr'o alta societate românească nu contribuie cu vr'un ban, cari trăiesc în capitala țării și abia vor ținea o gazetă românească, nu se pot considera ca oameni evalificați d'a reprezenta fundațiunea Gojdu. Avem dignitari și fruntași și în provincie, și testamentul fericitului Gojdu nu amintește că reprezentanții nebisericești să fie fruntași români din Budapesta... În viitor ar fi bine că întregirea reprezentanței să se facă în sensul indicat prin elemente cu inima caldă românească. Publicistica noastră și în privința asta poate să dea ajutorul dorit.

— † **Laurențiu Dolga**, un tiner de care se legau legitime speranțe, abia numit de învățător în Chitighaz de câte-va zile, a răposat în Domnul, în urma unei suferințe de 3 zile, în boala scarlatina.

Impărtășind vii regrete pentru moartea lui Laurențiu Dolga, trimitem familiei întristate condoleanțele noastre sincere.

— **Arestarea unui nihilist.** Poliția din Paris a arestat pe nihilistul rus Atkineff sub bănuială de uneltiri primejdioase.

— **Succesorul lui Plehve.** Agenția Reuter află din Petersburg că senatorul Platonow a fost numit ministru de interne în locul ucisului Plehve.

— **Escadra Baltica trecută în revistă de țar.** Împăratul și împărăteasa mamă, marii duci Mihail Alexandrovici, Alexa Alexandrovici, Alexandru Mihailovici și Marea ducesă Xenia s'au dus luni după amiază la Kronstadt și au vizitat crucișătorul „Oleg“ și apoi cuirasatul „Orel“.

Țarul a trecut pe bordul iactului imperial „Alexandrine“ în revistă, în raza portului, escadra Balticea compusă din cuirasatele „Kniaz“, „Suvaroff“, „Borodino“, „Alexandru III“, „Navarin“, „Sissoi“, „Veliki“ și „Osliabia“, crucișătoarele „Svetlana“, „Aurora“, „Dimitri“, „Don-skoi“, „Almas“ și „Admiral Nakimov“.

Țarul și însoțitorii săi au fost primiți pretutindeni cu urale de echipagiile flotei.

— **Forța morală a beligeranților.** Ori cât de pasionat rusofil ar fi cineva și ori-cât ar urî Japonezii din cauza unei instinctive solidarități cu cei de o rasă, trebuie să recunoaștem în fața evenimentelor din Extremul-Orient, superioritatea morală a armatei japoneze asupra armatei rusești.

Toată lumea este uimită nu numai de eroismul soldatului japonez — căci și soldatul rus dă dovezi de un eroism egal — și de unitatea de direcție a șefilor, cari în fața idealului patriotic renunță la ambițiile și vanitățile lor personale, gata să moară ca simpli soldați numai pentru a-și apăra patria, indiferent căruia dintre ei va reveni gloria.

În schimb cele ce se petrec între șefii armatei rusești sunt lucruri atât de scandaloase încât nu ar găsi nici un crezământ dacă nu ar fi mărturisite de niște oameni atât de bine reputeți și serioși cum sunt corespondenții marilor ziare europene, de pe câmpul de război.

A doua zi după groasnicul dezastru, în care a perit admiralul Makaroff, și în care era să-și găsească moartea marele duce Cyril. Paul Giffard, corespondentul ziarului „Matin“, spune că marele duce Boris cu amicii săi a petrecut într-o orgie monstră, cu exhibiții de femei nude. Marele Duce nu s'a sfîșit să introducă cochete în lagărul rusesc, din care una, favorita lui, era spionă japoneză! (Judită japonă! N. R.).

Când Kuropatkin observă lucrurile acestea drept răspuns Marele Duce, îl izbește cu sabia în nas.

Punctul culminant al scandalului îl atinge generalul Stackelberg. În bătaia dela Wafan-ku, acest general după-ce a comandat focul, nu a găsit nimic mai bun de făcut decât să o steargă într'un vagon și să privească lupta dela distanță de 7 verste. Ceva mai mult. După înfrângere Stackelberg refuză de a primi pe oficerii răniți în trenul său, sub cuvânt, că colo ține o vacă care îl hrănește familia.

Kuropatkin l-a trimis la Petersburg, să-și justifice faptele, ear celor de colo, care simpatizează cu Alexiew, protejatul împărătesei mume a reușit să-l trimeată înapoi pe câmpul de luptă, pentru a-l umili pe generalisim.

Cu asemenea generali, și într-o asemenea situație, nu Kuropatkin, dar nici Napoleon, nu ar putea birui pe Japonezi.

— **Un nou metal produs chimicește.** Ziarele italiene anunță că chimistul Travaglini din Specia ar fi reușit să producă chimicește un nou metal care posedă proprietățile aurului.

Chimistul, care numește acest metal „Radio“ a vîndut secretul unui grup de capitaliști belgieni, pentru suma de 6 milioane franci.

— **O baroneasă arsă.** Pe când baroneasa Maria Ujfalvy își făcea toaleta, mantaua ei de frizat, venind în contact cu flacăra unui bec de gaz, luă foc și baroneasa a ars.

Toate ajutoarele date au fost inutile; nenorocita baroneasă a sucombat în dureri îngrozitoare.

— **Un ziar japonez contra Germanilor.** Ziarul japonez „Jiji Simpo“ care apare în Yokohama, al cărui prim redactor e și corespondent al ziarului „Standard“ din Londra, și care ziar a fost întrebuițat de Bennet Burleigh, corespondentul de război al zisului ziar londonez, contra

Rusiei a publicat de curînd și un articol în con-Germaniei. Se presupune, că e inspirat de oamenii aceluiasi ziar și că se vor publica și alte articole ostile Germaniei.

Articolul în chestiune sună astfel :

„Este o iceiul Germaniei de a avea o atitudine îndoiasă în chestiunile internaționale și apoi să tragă foloș din împrejurări.

E prin urmare ciudat, că Germania a luat o atitudine strict neutrală la începutul războiului și mai ciudat, este că atitudinea sa părtinitoare față de dușmanul nostru produce mulțumire chiar în sinul poporului ei.

Astfel fiind lucrurile trebuie să ne îndoim de sinceritatea dorinței germane ca, terenul războiului actual să fie cât se poate mai limitat. Dacă se naște în Japonia un alt sentiment decât acela de prietenie pentru Germania, atunci vina o are Germania. Fie însă cum va fi; e însă o rătăcire curioasă, cea de a face servicii amicale unei puteri europene zdrobite și în declin și a-și instrăina o putere amicală care se înalță în extremul Orient unde ai interese crescînde de asigurat și de sprijinit.

— **Pentru un loc în tramvai.** Din Marsilia se anunță că între două grupe de derbedei a fost o luptă cu revolverele și cu cuțitele în urma unei dispute pentru ocupare de locuri în tramvai.

Două înși au fost uciși și mai mulți răniți. Un pasager din tramvai a fost rănit de moarte.

— **Marșul lui Băkoczi la o serbare românească.** S'a întîmplat și asta. Preotul gr.-cat.-rom. din Erkenéz Clîntocu Iános este cumintele, din glava căruia a ieșit minunata idee. Eată ce cetim în ziarele maghiare : Serbătoare frumoasă au serbat credincioșii bisericii gr. cat. rom. din Erkenéz. Pe noua și pompoasa biserică, acum au așezat crucea. De față era inteligență întregă a ținutului. La amiază, protopopul din Leta mare a sfințit crucea, rostind o prea frumoasă cuvîntare și actul acesta a fost însoțit de un moment, plăcut ori cărei inimă maghiare, ce a produs mare însuflețire în șirele publicului.

Pe când se urca crucea — continuă ziarele maghiare — taraful de țigani intonase *imnul lui Răkoczi*, și admirabilul cântec al gloriosului principe a fost aplaudat cu frecvență de public, care pe urmă cu capetele descoperite a cântat „Kos-sut-nóta“. Principalul merit al aranjării acestei înălțătoare serbări îi revine preotului rom gr. cat. Clîntocu Iános care etc. etc. Brava ție, Clîntocu Iános, care ai căutat să întreci pe toți nemernicii de pîn' acum ai nației. Ți-a succes.

— **Congresul panceltic**, care se întrunește la fie-care trei ani, și-a deschis ședințele la Carnavon în țara Galles (Anglia).

Au luat parte la acest congres delegații irlandezii, galesii, scoțienii, bretonii.

Congresul a fost presidat de lordul Castletown.

— **Regina Olandiei de 24 ani.** La 31 August st. n. regina Olandiei și-a celdbrata 24-a aniversare a nașterii sale.

După un obicei care tinde a se generaliza, la 31 August a fost și serbarea copiilor : aproape pretutindeni comunele și comitatele particulare organizează pentru copii școalelor serbări, excursiuni sau diferite distracțiuni, pe cari de data aceasta ploaia le-a turburat puțin. Mai mult de 4000 copii au luat parte la serbările date pentru ei la Apeldoorn, unde familia regală a făcut o scurtă vizită.

— **Saint James Gazette** anunță că Asociația pentru arbitragiul internațional din Londra face pregătiri în vederea unei vizite la Berlin, în Aprilie viitor, a personalităților engleze aparținînd mai cu seamă lumii financiare și celei comerciale.

O delegație germană va vizita în urmă Anglia.

Aceste demersuri vor avea de scop de a înlesni o apropiere între cele două țări.

— **O comparație.** „Voss. Zeit“ compară bătaia dela Liaojang cu cea dela Sedan pe care o întrece, dacă se consideră numărul luptătorilor.

Cu cât războiul ține mai mult, cu atât se vede cât de greșite erau prevederile Europei asupra forțelor militare ale Japoniei, cât de departe de adevăr erau.

Războiul ruso-japonez cu enormele lui sacrificii de vieți omenești și cu mari pagube ma-

teriale va contribui să ție pe Europa depărtată de ororile războiului.

— **Principesa Luisa de Coburg la Paris.** În fine s'a dat de urma părechei fugare atât de nepotrivite. Principesa Luisa și cavalerul ei se află de present în Paris, atîta este sigur, dar cuibul, unde se pitează nu este cunoscut. Să tem să-l descopere, din cauză că nu știu încă ce atitudine va lua principele Filip de Coburg, care până acum s'a arătat foarte nepăsător, ca și când i-ar fi părut bine, că a scăpat de o povară, care îi atârna de gât. Fugarii de alt-cum *nu locuiesc la olaltă* (ce naivă mascare a amorului lor impropriu), ci deosebit : Louisa cu doamna Stöger, ear Mattasich cu amicii (mai bine zis : compliciti) săi. Numai la masă sunt împreună toți. Principesa este foarte tăcută și serioasă. În Paris va sosi în curînd avocatul Dr. Stimmer din Viena, care va comunica principesei intențiunea soțului ei. Luisa de Coburg așteaptă cu nerăbdare începerea negociațiilor.

Raportorul lui „Zeit“ comunică ziarului său două interviuri : unul cu principesa, altul cu madame Stöger. Principesa sosind într-o seară tirziu acasă, a primit pe ziarist, căruia i-a făcut unele declarațiuni. După spusele ziaristului principesa are dispozițiunea sufletească bună ; de pe ochii ei se vede că în timpul din urmă a plîns mult. Principesa, zice ziaristul, trada oareși-care limiditate, vorbia împedecat, dar la înțeles, cu premeditare, ici-colea lansînd câte-un cuvînt ironic. A vorbit apoi despre timpul, în care trăia în sanatoriu supravegheată de Dr. Pierson. Nu odată i-a zis medicul, cum mărturisește principesa, că : *unica boală a Alt. Voastre este contele (Mattasich)*. Și domnișoara Gebauer mi-a spus-o în față — a povestit Luisa, — *că sunt sîndtoasă, și că aș putea fi liberă, dacă n'ar fi contele*. Doctorul Pierson a fost destul de sincer să-mi spună, că este imposibil să fiu liberă, deoarece-ee principele are mare putere.

Principesa mai departe a vorbit și despre întreținerea ei la Koswig. Mîncările ce i-se puneau înainte, erau de tot rele și așa de brutal tratau cu ea, ca și când ar fi voit cei din jurul ei să aibă pretext pentru a vesti că e neună. De multe ori me plîngeam camerierei mele Olga : *Am ispășit greșelele mele !* Nici nu aș fi putut suporta lung timp această viață și acest tratament, dacă nu mi-ar fi întărit inima acel scop, ca să dovedesc în fața lumii nevinovăția contelui. Din cauza mea a suferit el și numai eu pot spune, că este om cinstit, eu știu mai bine, că este cu desevlășire nevinovat. Gura mea însă a fost astupată prin internarea în sanatoriu. *Nu amorul a fost motorul faptelor mele, ci m'am eliberat, ca să rehabilitez onoarea unui om terfelit.*

Principesa a rostit aceste cuvinte profund mișcată și după o mică pauză de emoție a continuat :

— *Sper, că lumea mă va ierta, căci doară n'am făcut alta, decât ceea-ce este permis și unui cerșitor : mi-am mîntuit libertatea personală !*

După aceste cuvinte principesa s'a liniștit un pic. După aceea a spus, că mult timp a fost sedusă și înșălată de cătră cei din jurul ei vorbindu-i de rău de conte, numai ca să o înstrăineze de cătră el, și numai după ce a cetit cartea lui Mattasich, s'a convins căte neadevăruri i s'au spus.

Principesa spune una alta și despre curatorul ei dr. Feistmantel, care nici nu se interesa de ea ; un an de zile nici nu l-a vîzut, și nici la epistolele ei nu i-a răspuns.

Pentru a caracteriza felul, cum au voit să o înstrăineze de exlocotenentul Mattasich, i-au trimis din toate părțile ilustrate false, ca și când ele ar deriva dela Mattasich, pentru a face să creadă principesa că cavalerul ei își petrece gros fără să aibă habar de suferințele ei. Numai acum când reuși să fug, zisă principesa, m'am convins că toate ilustratele au fost falsificate.

Serviciul de „damă de onoare“ îl îndeplinește acum Madame Stöger, femeia, care a însoțit pe principesa în „călătoria“ ei până la Paris. Ea este o damă de tot simplă, și nu se poate zice că este frumoasă, dar este foarte entusiasmata de principesă, pentru care și-ar da și sufletul.

— Sunt gata să mor ori și când pentru principesă — zice mereu doamna Stöger.

Mattasich în fie-care zi locuiește în alt hotel povestește doamna Stöger. De-o-comandă nu se interesează de sine și de revisiunea procesului său, ci luptă pentru libertatea principesei.

Despre fugă Mme Stöger spune următoarele: Din Berlin am plecat pe automobil la Paris, pe drum de două ori ni s'a stricat mașina; odată la Magdeburg și altă dată la Braunschweig. Automobilul a fost dres în ambele locuri și astfel la Hildensheim, unde ne-am pus pe accelerat, cu care am grăbit la Paris.

Pe tren conductorul a recunoscut în membrul societății pe fugarii curenți, dar n'a zis nimic, ci a tractat-o foarte curtenos. Prințesa și doamna Stöger au luat cepeu separat de dormit, înclinând, ușa din afară. S'au temut că poliția va da peste ele și de aceea s'au desbrăcat, ca să nu fie silite să părăsească trenul.

Prințesa s'a purtat în tot timpul călătorii foarte liniștit și de câte ori se întâmpla câte-un accident prin ipesă îmbărbăta societatea cu cuvintele: *Numai curată băieți, nu deserați!*

Mattasich era preocupat de ideea eliberării captivului sale amante înainte de ce s'ar fi pus să execute acest plan, a voit să se convingă, dacă prințesa voește să fie eliberată. Din motivul acesta căuta exlocotenentul să furișeze prințesei o epistolă, în care i-a pus întrebarea de mai sus. Epistola aceasta sună din cuvânt în cuvânt astfel:

Berlin, Duminecă 26 Martie 1904. Ceva trebuie să se întâmple!

Trebue să vorbesc cu tine! În Paris se pregătește o mare mișcare în favorul tău, drept aceea avem lipsă să știm, dacă voești să fi liberă.

Te rog, răspunde-mi deloc ce voești — voești să fi liberă să fi eliberată?

Te rog, scrie amenunții.

Cum te afli?

Te rog, fi cu mare băgare de seama și întreține legăturile.

Adio! Acum și pururea

vechiul

Mattasich Géza.

În urma acestei epistole a primit Mattasich răspunsul, din care a putut înțelege mai pe sus de ori-ce înțoaială, că prințesa are încredere în el, și că voește să scape cu ori-ce preț din casa doctorului Pierson.

— **Un fanatic aderent al lui Roosevelt.** Că ce valuri cutropitoare aruncă mișcarea alegeții de president al Statelor-Unite, și ce aderenți are Roosevelt printre Negrii, dovedește următorul caz interesant și original. Un Negru politician din St. Louis s'a prins în 5 dolari oferindu-și în schimb viața sa, dacă perde parola, că din urnă nu va eși învingător cu ori-ce preț Roosevelt actualul president al republicii nord-americe. Acest politician a publicat următoarea declarație: Sănătate celor-ce cetesc aceste șire! Declar, că eu, Americ Pates' mă oblig cu sănătatea corporală și intelectuală a mea că dacă candidatul democrațiilor Teodor Roosevelt nu va izbuti la alegerea de president al republicii, zece zile după acest act săvârșit voi sări de pe podul D'Eads în Mississippi. Yankeilor negrești, că le va plăcea această apucătură originală în felul ei. Dar sigur este și aceea, că mai mare prindere ca aceasta nu s'a făcut cu ocaziunea acestui eveniment.

P. T. Am onoare a vă avisa, ca în Becicherechul mare (Nagy becskerek) Strada Gimnasiunului Nrul 473/6 mi-am deschis cancelaria advocațională. Cu toată stima dr. Dimitrie Ghioroi avocat.

— **Un antigrevist radical.** O depeșă din New-York anunță: Un anume Graham, proprietarul unor mari ferestre cu vapor, și-a aruncat fabricile în aer cu dinamită, distrugându-le.

Dănsul a declarat că a preferat să nu mai aibă fabrici de cât să mai primească a i-se impune condițiuni de lucru de către lucrători.

— **Un monstru.** Femea Lina Iliescu, soția lui Mihailache Iliescu din București a dat naștere unui copil de sex feminin, care în loc de nas are o mică peliță care atâră în jos și în loc de gură, un mic orficiu, de mărimea unei alune. După câte-va ore de traiu, acest monstru a murit.

Recomandăm în bine-voitoarea atențiune a on. public *biuroul de zidire al d-lor Cioban și Nadra maeștrii zidari diplomați (strada Deák-Ferencz Nr. 34.)* care primește tot felul de lucrări aparținătoare branșei dumnealor.

— **Recomandăm** în deosebită atențiune a publicului românesc prăvălia și atelierul dlui

Hartmann 'ai (Boros Béni-tér nr. 161 em. 14) de porțelan și maiolica. Aci se primesc colorări și pictare de vase de porțelan și maiolica după dorința. Aci se pot căpăta tot felul de vase de prânz, de dejun, de teă etc.

— **Atragem atențiunea binevoitoare a p. t. public de dame asupra inseratului dlui Hauer Lajos** farmacist în ARAD (Pécskai-út).

Recomandăm spre binevoitoarea atențiune a st. nostri cetitori inserția de mai jos a dlui Pollák Sándor.

Dare de seamă.

Se vede, că marele public românesc n'a rămas indiferent la strigătul de durere a celor 270 suflete remase pe strade din comuna Gherboveți — în urma cunoscutului foc înfiorător.

Avem firma convingere, că aceste ajutoare nu vor înceta, ei și pe viitor vor încurge, mai ales în considerarea miseriei cele mari, la care au ajuns acești nenorociți.

Drept aceea reînnoim apelul, rugând, că cei cari n'au contribuit încă se grăbescă cu obolul lor.

În numărul „Tribunei“ din 12/15 August am publicat o parte din numele celor marinimosi, și s'a constatat atunci suma de cor. 287.88. De atunci încoace au contribuit următorii: Danilă Voin, econom Șopot-Vechi 1 cor., Matei Baba, brutar Bozovics 20 cor., Damaschin Goga, econom Gerboveți 30 fil., Schauer Lipot, voiaj Timișoara 2 cor., Dr. Laurențiu Pop, avocat Abrud 10 cor., Lazar Orth, prim codrean Șopot-Vechi 1 cor., Móríc Scheinberger, comerciant Orșova 20 cor., Pasile Puia, econom Bania 40 fil., Micșa Mutila, econom Gerboveți 60 fil., Vasile Lopotița, comerciant, Gerboveți 5 cor., preotul militar Iosif Serafiu, Bosnia 20 cor., V. Tîeranu, Căvâran 8 cor., Lazar H. Barbu, Lugoj 2 cor., Roza Dragoș, Lugoj 2 cor., Ios. H. Barbu, Lugoj 5 cor., Bujor și Florica, 10 cor., Dr. I. Maior, medic Lugoj 60 cor., „Chioreana“, Șomcuta-Mare 15 cor., „Arieșana“, Turda 20 cor., „Corvineana“, Hunedoara 20 cor., „Lipovana“, Lipova 50 cor., „Oraviceana“, Oravița 50 cor., Voicu Hamsea, protopop Lipova 5 cor., Petru Pop, Lipova 2 cor., Dr. G. Popescu, avocat Lipova 2 cor., Ioan Cimponeriu, preot Lipova 1 cor., Ioan Becicherian, Lipova 1.20 cor., C. Missits, Lipova 5 cor., Aurel Saviciu, Lipova, 2 cor., G. Saviciu, Lipova 5 cor., G. Marienescu, angloai Lipova 1 cor., Florian Roner, preot Lipova 1 cor., Dr. V. Morariu, Maria-Radna 1 cor., Cornel Bem, 1 cor., Zacharie Peica, Lipova, din venitul unei petreceri a tinerimei române de acolo 10 cor., „Iulia“, Alba-Iulia 20 cor., **adecă suma cor. 379.50**, care cu mulțumită se cvitează. Total până acum cor. 667.38.

Gerboveți, la 6/9 1904.

Ioan Ienchi,
comerciant.

Nicolae Novocovici,
preot.

Nicolae Bololot,
jude comunal.

Nicolae Bololot,
invetștor.

Ioan George,
econom.

Felurimî.

O întâmplare cu un șarpe sunător. Dintre toate animalele, vederea reptilelor, produce asupra omului o aversiune și o mare frică. Aceasta s'a explică lesne, fiind-că între aceste animale se găsesc multe otrăvitoare, a căror mușcătură produce omului moarte.

Dar dintre toate aceste reptile șerpii sunt cei mai de temut. Astfel cel mai periculos este șarpele sunător sau (Crotalus horridus) din Brasilia în America. El este cu drept cuvânt spaima tuturor ființelor, căci mușcătura lui produce în puține ore chiar în puține minute o moarte aproape sigură. Crotalus are lungimea de vr'o 2 metri și grosimea brațului. La capătul cozii are mai multe inele tari, cornoase și când șarpele să treste, inelele lovindu-se de pământ dau un sunet particular, prin care prevedința binefăcătoare dă de știre dela distanță apropierea acestui îngrozitor duș-

man. Toate animalele când aud acest sunet, dau fuga și se ascund, care unde poate.

Eată ce s'a întâmplat unui European c'un astfel de șarpe.

Într'o zi — ne spune Europeanul — mă plimbam singur, însoțit numai de un câine al meu de vânătoare în Brasilia, pe lângă râul Amazon, când deodată mă pomenesc, că câinele meu începe a lătra într'un mod cu totul particular, tot atunci aud și un țîșit de șarpe. Mă uit și ved în apropiere de vr'o 30 pași un șarpe sunător culcat lângă un trunchiu de arbore doborât. În primul moment m'am speriat foarte tare și am rămas incremenit, însă aducându-mi aminte că acest animal primejdios se află numai la 30 pași încât nu mă poate mușca fără veste și știind că nu e obiceiul său a gonii victima sa, am rămas liniștit, iau pușca încărcată, ce o aveam la umăr punându-mă în poziție de a-l ochi, căci rar s'a întâmplă unui om să aibă ocaziune a-l observa într'o astfel de poziție.

Șarpele zăcea întins pe pământ. Din timp în timp scotea sunete bătându-și coada de pământ, pe când ochii lui erau atinși la mine. Acum am îndrăznit să fac ca la 10 pași spre șarpe. Câinele meu începu a lătra mai tare, par-că ar fi vrut a mă încredința că mă expui unui mare pericol. Șarpele par-că de frică și-a îndoit corpul în formă de arc, bătea tare cu coada de pământ și mă arunca priviri mai fixe, mai îngrozitoare. Atunci arunca o peatră în apropierea lui. Șarpele văzând, că s'a pregătește pentru dănsul o luptă serioasă, ridică capul la o mare înălțime întocmai ca și când ar fi gata de luptă. Mă apropiat încă câțiva pași, așa că distanța între mine și el numai era decât de vr'o 10 pași. Șarpele încetă de a suna, rămânând cu totul liniștit, ținând capul sus și în poziție de a mă surprinde și a se arunca într'un moment de neatențiune. Nu pot descrie uitătura lui cea cruntă asupra mea în timpul acesta. Ochii săi străluceau de un foc infernal și cu o furie îngrozitoare țintii spre mine, m'au pătruns într'atata, încât am rămas câte-va momente incapabil de a mă mișca, întocmai ca un paralizat. Atunci am înțeles, că este adevărat, când se zice, că animalele victime ale acestui șarpe sunt incremenite și prin uitătura lui nu mai pot fugi și devin prada lui.

În tot acest timp câinele meu rămase culcat la picioarele mele urlând și tremurând cu tot corpul său. Vrând a mă folosi de această rară ocaziune, am început a asmuța câinele asupra șarpelui, dar câinele din instinct n'a vrut să se miște și să-l atace. Văzând aceasta m'am hotărât să jertfesc câinele — care și așa era bătrân și nu mă mai puteam servi de el — l'am luat și l'am aruncat spre șarpe la o distanță de vr'un picior. Șarpele se retrage, sună din coada și imediat își desfășură o parte din corpul lui, să aruncă asupra cânelui și-l mușcă la un picior, apoi să retrage din nou, încolăcindu-și corpul. Toate aceste mișcări, înaintări și retrageri, n'au ținut nici un minut și cu înțelea unei săgeți înainte și să retragea. Atunci am tras cu pușcă drept asupra lui, alicele iau intrat în cap și după un minut era mort. Am văzut atunci, că e adevărat ceea-ce s'a spus despre crotal, că moartea lui este grabnică, în contrarietate cu viața tenace a șerpilor din climatele noastre, a căror bucăți tăiate se mișcă încă mult timp după ce l'a omorât cineva. Câinele, după 30 minute, era mort și umflat ca toba.

Bibliografi.

A apărut:

Manual de limba germană întocmit de Dr. Constantin Lacea prof. Partea I. și II. Editura Librăriei Ciurcu, Brassó(?) 1904 Pețul 1 cor. 80 b.

Calendar pe anul dela Christos 1905. Anul XXVI. Prețul unui exemplar 40 fileri. Arad, editura și tiparul tipografiei diecesei gr.-or. române. Calendarul are următorul conținut: Cronologia pe anul 1905. Sărbători și alte zile schimbăcioase. Posturile. Sărbători școlare. Astronomie.

Partea calendaristică: Cele 12 luni cu rubrica calendarului gregorian între pagini foite destinate pentru diferite însemnări. Genealogia casei domnitoare, genealogia domnitorilor străini și exotici. Sematismul mitropoliei gr.-or. române din Un-

garia și Transilvania. Taxele postale și pentru telegrafie. *Partea literară.* Moise Nicoară (studiu biografic cu portret). Tamăița (legendă) de Maria Cioban. Socialismul (dialog) de I. Groșorean. Eroul dela Königgrätz de St. O. Iosif. Sentențe asupra virtuții. Căpitanul Romano (V. Alexandri). Un mijloc de înaintare de Nic. Bușcaiu. Casa națională din Arad (ilustrațiune). Patronul țiganului (Th. D. Speranță). Un capitol despre lene și superstiție de G. Coșbuc. Mândro, mândro, vrei nu vrei poezie de Mih. Eminescu. Vulcanul legendă din popor de Maria Cioban. Minerva (Zeița științelor), poezie de Nicu Stejărel. Dați creștere fetitelor voastre. O. T. Baba n'aude, dar potrivește de Elena D. O. Sevastos. Lupul și Titirez, Basn pentru copii de Th. D. Speranță. Poesii populare. Economie. (Despre Lucernă; Creșterea rimătorilor; Albinele) Sfaturi economice. Felurimi. (Țăranul deștept; Un martor bun; om căruia îi plouă aur din cap; O țară fără închisori; Regele și cerșitorul; Impăratul și pielarul). Glume (leștanie țigănească; țiganul și ciobanul, Moțul și pâinea cea albă; țiganul bolnav; țiganul cu inelul; între prietini, la cărciumă; păcală și Sasul; un recept; De ce? Asta-i și mai rău). Chicituri și chiuituri. Inserțiuni și reclame.

Editor-proprietar: George Nichin
Redactor responsabil: Ioan Russu-Șirliann.

INSERTIUNI și RECLAME.

Este admirabil rezultatul, pe care îl ajunge on. public de dame prin folosirea laptelui de castraveți veritabil englez. După o folosire de câteva zile dispar de pe față alunițele zgrăbunțelor și alte inconveniențe de piele; netezește fața și sbărciturile, face pielea finitului albă, tineră și fină fără să strice pielea. Mijloc premiat la expoziția din Paris și Viena; acest mijloc scoate și la noi, ca și în Anglia din uz toate cosmeticele. Un flacon 2 cor, săpun de castraveți 1 cor. pudră de castraveți 1 cor. 20. Se poate căpăta în orice farmacie; pe poștă trimite *Balassa Cornel*, farmacist, Budapesta. *Erzsébetfalva*; ear în *Cașovia (Kassa) Pallaghi Kálmán*, Fő-utca II. Deposit primul în Arad la farmacistul *Földes Kelemen*, și la drogueria lui *Vojtek și Veisz*.

BIUROU PENTRU CLĂDIRI.

Temesvár-Jozsefváros Kossut-utca 6 sz.

STAMER VILMOS

măestru zidar și expertizorj urat
primește construirea de planuri pentru zidire, acordă consiliu în orice fel de afaceri de clădire, conduce și supraveghează clădiri; reprezintă fa-
bricele cele mai capabile de concurs.
Un învățacel absolvat de școala industrială
este primit ca practicant.

Se caută un candidat de avocat român cu praxă pentru cancelaria advocațională.

Dr. Vasile Avramescu

M. Radna.

Poate ocupa imediat funcțiunea. 361-5.

Valentiny József iun.

croitor.

ARAD, strada Fabian Nr. 12 la colțul stradei Deák Ferencz (Casa Bonts).

Confecționează tot felul de

costumuri, pardesiuri și paletouri

pentru bărbați, pentru prețuri culante din materii indigene și engleze de lână, după croiu modern.

Novitățile pentru sezonul de toamnă a sosit deja și astfel mă aflu în poziția plăcută ca pe lângă prețuri ieftine să corespund celor mai delicate pretensiuni.

Cu stimă: 342

Valentiny József jun.

croitor.

ARAD, Strada Fabian Nr. 12.

Avis

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că

Cafeneaua „Japan“

transformată conform recerincelor prezentului a trecut cu ziua de 8 Sept. 12 ore meridiane în posesiunea mea.

După experiențe de mai mulți ani, pe cari le-am câștigat în cafenelele de primul rang și în kioscul din parcul Baross din Arad, am ajuns în plăcuta poziție să pot satisface pe deplin pretențiile on. public în privința asta, din care cauză am lipsă de binevoitorul sprijin al on. public, pe care inplorându-l, rămân

cu deosebit respect.

Szűsz Mór

cafegiu.

368

Dimineața cafea abonama, ori lapte la lună 6 cor. Mai departe se poate abona la ziar pentru preț d jeumătate.

CIOBAN și NADRA

măestru zidar diplomat.

A R A D, Deák Ferencz-utca 34 sz.

Avem onoare a aduce la cunoștința p. t. public ziditor, că sub firma de mai sus am deschis

un birou de zidire

Primim tot felul de lucrări de zidit și anume: zidiri noi, transformări de zidiri vechi, construirea de frontispicii cu materie ori fără materie atât în loc cât și în provincie, pentru garanță de 3 ani.

Primim construiți de planuri, faceri de buget pentru prețuri foarte ieftine.

299

Cu toată stima:

CIOBAN și NADRA.

Prăvălia de fer și deosebite instrumente

a

Fraților Berta

(Berta-Testvérek)

Arad, Andrásy-tér 3.

Telefon 386.

Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în diferite instrumente, în *ferării pen ru mobile și edificii, cuptoare de fer de Nadrag și Meiding de primul rang. Mașine (sparheri) pentru bucătării de Olanda elegante, specialități pentru economia de casă, dulapuri pentru gheață.*

Arme Ferlah și Piper, puște pentru vânători. Mopopol de vânzare a coaselor de oțel Barabás Béla și a pompelor de stropit contra neronosporei pe lângă o garanță de 10 ani. Instrumente de vierit etc.

Foarfece engleze Solingene veritabile, penețiluri și briciuri,

Deposit exclusiv «AHOI».

Pe seama ținuturilor sud-ungare unicul deposit al Iustrului de argint: VENUS pentru cuptoare.

Comandele din provincie se efectuează pentru prețurile ieftine de zi. Nr. 221-50.

KALMÁR JÓZSEF

prăvălie de aparate electrice.

ARAD, Salacz-utca 2.

341

Are în deposit:

bicicle de primul rang

precum și toate părțile constitutive pentru biciclo, gumi și lămpi de acetylen!

In atelierul său

reparează, transformă și mărește bicicle cu roate mobile.

Primește emailarea de bicicle în foc, nichelarea părților constitutive de bicicle, sau orice reparațiuni de felul acesta.

— Condițiuni de plătire favorabile. —

Montează:

telefoane cu încopciare de cerc ori catrală.

Telefoane mici de case, instalări de clopoțele electrice, ori repararea acestora.

— Prețuri culante. —

Are în deposit:

Mașini de cusut SINGER

Mașine cu suveică rotunda sistem Singer ori mașini de cusut pentru odăi.

In atelierul său

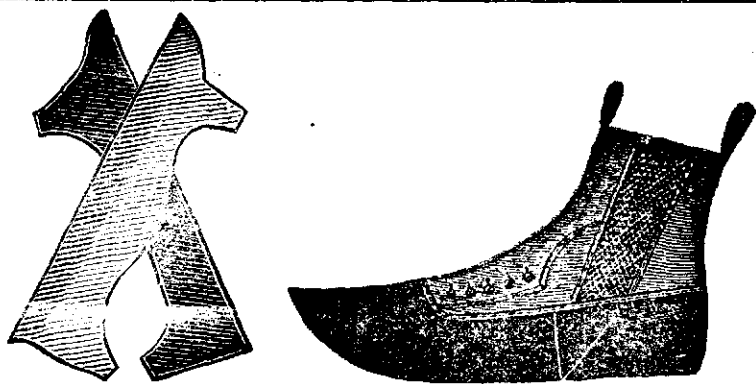
se primesc tot felul de reparațiuni aparținătoare acestei branșe.

Se primesc reparațiuni de mașine de brodat în rate favorabile lunare.

Nr. Telefonului pentru oraș și comitat 242.

Nr. Telefonului în loc și în comitat 407

Asortiment de piei de fabrică

al lui 323

Weisz și Rosenberg

ARAD, Prăvălia principală: Szabadság-tér 1. szám.

Cel mai mare asortiment bogat în Ungaria de Sud în tot felul de mărfuri de piele indigene și din străinătate, articoli și instrumente pentru călciunari, pielari, cojocari, compactori, frênari. Lucruri pentru ghete se pregătesc după măsură în timpul cel mai scurt și în modul cel mai exact. Comandele postale se îndeplinesc cu deosebită îngrijire.

Avisăm pe on. public că sub

Nr. 11 Calea Archiducului Iosif

(colțul stradei Karolina)

am deschis sub firma

Reuniunea industrișilor Aradani

pentru fabricarea de mobile

un magazin pentru mobile.

Rugând binevoitorul sprijin al on. public, tot odată rugăm on. public să binevoiască a ne onora cu visita.

Arad, 1 Septembrie 1904.

364

Reuniunea Industrișilor Aradani

pentru fabricarea de mobile.

FISCHER KÁROLY

fabricator de pânze pe drot, de impletituri de drot, de site și de funduri de drot de oțel pentru paturi.

ARAD, József főherceg-ut 8. szám.

Recomandă diferitele sale fabricate de pânza de drot (de cupru (aramă) fer și de pânza de drot suflat cu ținc, care se află în deposit) mai ales pentru mări, fabrici și pentru esopuri economice, recomandă de asemenea sitele pentru ciururile ventilatoare Bacher.

Pregătesc impletituri de drot pentru îngrășii gradinilor parcuri, curți pentru găini și paturi de salbataciuni, construiesc ciururi (potreacuri) de slan petrieșle, nașip și carbuni de piatră pentru scopuri de zidire, de mine, de grădinărit, grilaje pentru ferestre la pivnițe și magazine, receptori de schintei pentru coșuri la locomotive și de fabrică.

230

Funduri de drot de oțel pentru paturi.

care pentru putința de a se ținea curate sunt foarte recomandabile. Diferite site de păr, fer, cupru (aramă) și mătasa, coșuri pentru tabac și site pentru cerat, precum și tot felul de obiecte neînșirate aici se pregătesc și construiesc în calitatea cea mai bună pentru prețuri moderate.

Máringger József

a deschis pe strada Boczko Nr. 2

o prăvălie pentru croitorie de domni

arangiata conform cerințelor moderne, unde se află tot felul de postavuri indigene și din străinătate pentru haine, și se confecționează tot felul de haine și uniforme după măsură.

Cu deosebită stimă:

Máringger József

309

croitor de haine și uniforme.—Strada Boczkó Nr. 2.

BRAUN GUSTÁV

măsar.

Arad, Petöfi-utca 11 sz.

Primește tot felul de lucru aparținător branșei sale, executat în modul cel mai conștient și cinstit.

Rog spriginul prețios al p. on. public, rămân

Cu stimă:

BRAUN GUSTÁV

381

măstru măsa.

In atențiunea părinților!

Este de recomandat, ca haine pentru copii să se procure din prăvălia de haine pentru bărbați a lui

FRANK LEO

Andrassy-tér 9 szám. (vis-à-vis de biserica nouă a Minoriților).

Unde se pot căpăta acum cu apropierea sezonului de toamnă pentru prețurile cele mai ieftine și solide hainele cele mai fine și confecționate după ultima modă.

301

Asortiment bogat de stofe indigene și externe.

Se primesc comande după măsură.

Recomand în atențiunea binevoitoare a iubitorilor de sportul vânătorii

Căputurile de vînători

pregătite din postav tivit impermeabil care se confecționează în atelierul meu.

Croiul recunoscut cel mai bun.

Prețuri solide!

Telefon pentru oraș și comitat.

Serviciu prompt!

Colorare de porțelan și maiolica de artă!

Boros Béni-tér 16 sz 1, em. 14.

Respectuos aduc la cunoștința părților și spriginitorilor industriei de artă maghiară, că în atelierul meu de colorare îndeplinesc colorări cel mai distins gust corespunzătoare.

P. O. Public poate comanda la mine vase de prânz, de dejun, de tea etc. după ori-ce model. Pictez porțelan în mode cel mai bun executat, cu numele, monograme, pentru prețurile cele mai ieftine. Comandele se pot alege după modele gata și din cataloage ilustrate, pe care îl pun ori-cărui, care îl cere pe o carte postală, la dispoziție.

Nisuița mea principală este să bine merit de încrederea și îndestularea on. public.

Primesc pictări de oleu și aquarel etc.

Dau ore la domiciliu damelor iubitoare de pictură de porțelan, maiolica, ear vasele pictate de ele le ard.

Vase de porțelan, maiolica, și sticlă sparte, numai eu sunt în stare aici în Arad să le lipsesc în cupotul meu, pentru a putea fi folositoare și mai departe.

Cu deosebită stimă:

HARTMANN PÁL.

284

Condițiunea principală a

FRUMȘETEI

este, ca fața și mânilor să fie fine, ear în scopul acesta mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvârșire inofensivă și face pelea fină de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesserii supărăcioși, alunițele și petele de ficat dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Se poate comanda dela:

farmacistul HAUER LAJOS.

ARAD, Pécskai-ut.

287

Apă minerală naturală cu efect vindecător.

Apă acră de Boholt

e recreatoare, curată ca cristalul și cu efect vindecător.

Amestecată cu vin ori sirop dă o beutură plăcută și recreatoare.

0 sticlă mare (2 litre) 26 fleri

1) sticlă mică (1 litru) 18 fleri.

Se poate comanda și furnisa la locuința dela

Hartmann Samu

magzin de ferarie și coloniale
ARAD, Boros Béni-tér I. Telefon Nr. 373

Comanțele din provincie se efectuează prompt și echitabil.

311

Apă minerală naturală cu efect vindecător.

Am onoare a aduce la binevoitoare cunoștință, că am deschis în Arad-Belváros strada Választó Nr. 30 (casa proprie) atelier

de măsurit pentru zidiri și mobile,

unde pregătesc lucrările aparținătoare acestei branșe pe lângă cele mai ieftine prețuri în modul cel mai culant.

Primesc lucrări aparținătoare branșei mele, anume lucrări de măsurit la zidiri lucrări ori reparări de mobile după moda cea mai nouă

în modul cel mai bun executate și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Experiențele de mai mulți ani, făcute în fabrica lui *tff. Ceiler István*, precum și folosirea de lemn uscat și cel mai bun nu adus în poziția aceea plăcută, că în privința asta să satisfac ori-cărei comande. Recomandându-mă spriginului binevoitor al p. t. public,

rămân cu stimă:

Pápay Lajos,

măestru-măsar.

289

Am onoare a aduce la binevoitoare cunoștință a p. t. publicului din Arad și jur, că am deschis în

Arad, strada Batthány Nr. 38.

o prăvălie pentru

pictatul de firme și pentru vopsit.

Primesc pentru prețurile cele mai moderate pictarea de firme, adrese, de embleme pe sticlă, lemn, tinichea, pânză etc. dela cea mai simplă până la cea mai artistică, precum și vopsiri de *biserici* etc.

Inscripții pe steaguri, monograme, embleme familiare pregătesc prompt și pentru prețuri senzațional de echitabile.

Primesc mai departe vopsirea mai simplă, și mai artistică pentru prețuri solide.

Pentru lucru de vopsire pe seama domnilor arhitecți prețuri separate avantajoase.

Când rog spriginul și încrederea p. t. public, totodată promit că pentru lucrul pregătit la mine cu conștiințioasă și punctualitate primesc toată garanța.

Rămân cu deosebită stimă:

Kondorossy Imre,

pictor de firme și vopsitor.

297